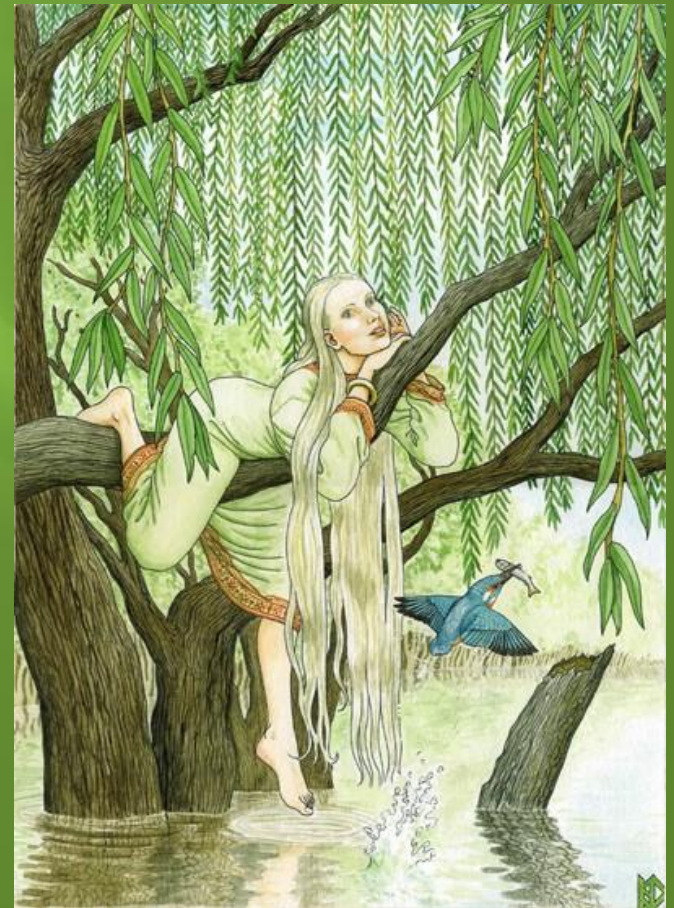
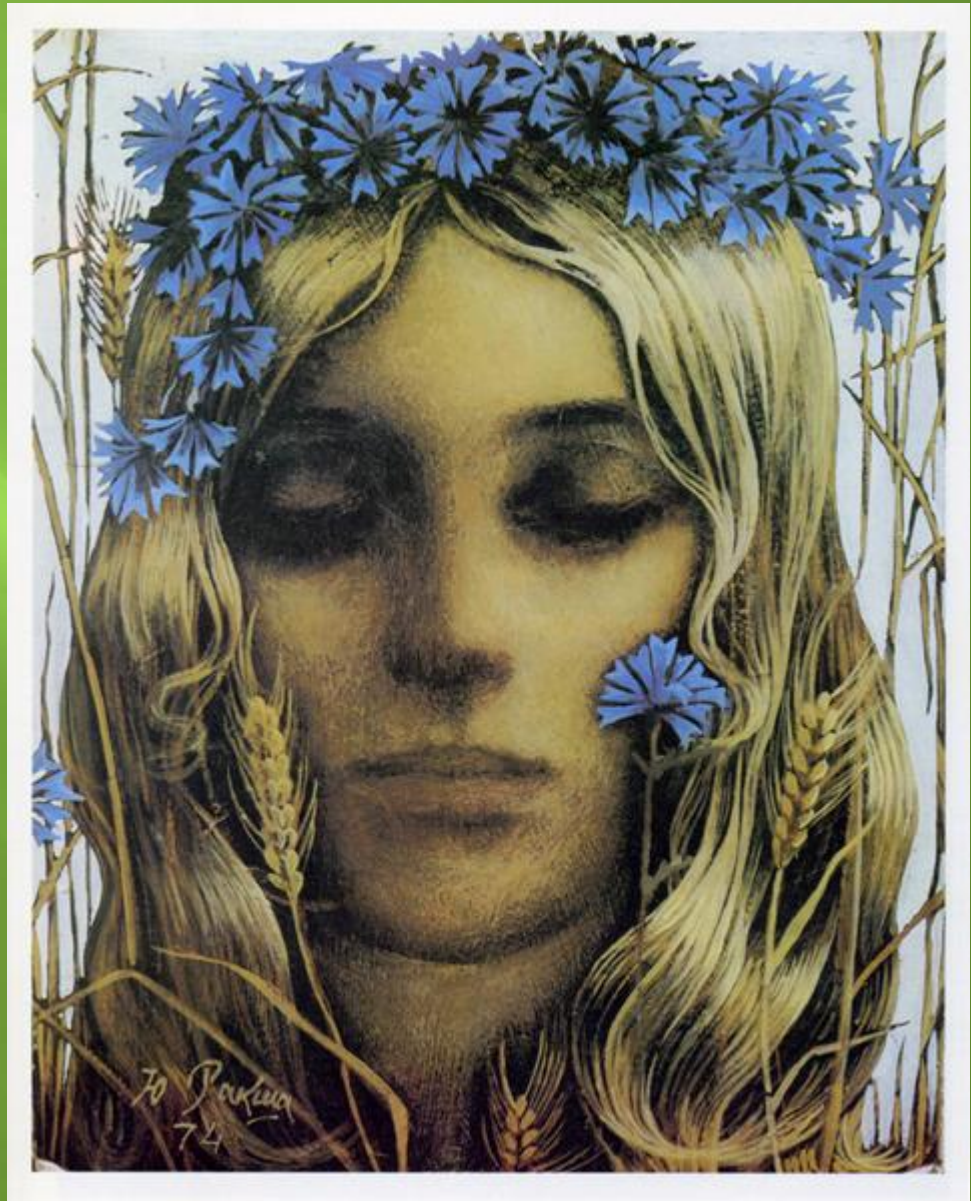

Рослини-символи України

*Через віки пронесли
українці любов дорізних
речей, тварин, а
особливо рослин, тому
що з давніх-давен
вважали їх святинями
свого народу. Їхні образи
використовувалися в
обрядах і звичаях, в
пісенній народній
творчості. Їх вишивали
на рушниках, сорочках,
серветках. Часто вони
приходять до нас із
легенд.*

*Калина, верба, дуб,
вишня, барвінок,
чорнобривці, любисток,
соняшник, мальви
здавна уособлюють
красу нашої України,
духовну міць народу,
засвідчують любов до
рідної землі.*

КАЛИНА – символ зрілості дівчини, любові, щастя, краси, багатства, здоров'я та символ зв'язку з потойбічним життям.

В широкому значенні, калина - це символ вогню, українського роду і неньки - України, духовної нескореності й світлої пам'яті. Тому має бути біля кожної хати, біля кожної садиби.

На весіллях калиною оздоблюють коровай та вбрання нареченої, щоб підкреслити її чистоту, дівочу невинність, а також одяг молодого та весільні вінки. На хрестини калину затикали у калачі, шишки для кумів, клали в першу купіль дитини. Дівчата садили цей кущ і на могилах коханих. Перед розлукою або, освідчуючись у коханні, дарували кетяг калини. В українській народній творчості калина символізує мужність і незламність духу в боротьбі за незалежність рідного краю, благородний порив виборювати та відстоювати свободу й гідність людську.

Верба - універсальний символ Прадерева життя, а Великодна верба- його живий вираз. Плакуча верба - символ журби...

Верба вздовж доріг, понад ставками і річками, біля хат – скрізь вона була прикрасою українського села. “Верба біля криниці – не будеш мати п’яниці, верба коло городу – відверне шкodu, верба біля брами Господь з вами” – так говорили в народі.

Освяченою на вербному тижні вербовою гілочкою вперше виганяли на нашу худобу. З верби робили колыску, аби дитина сон гарний мала та злії духи їй не ввижались. З неї витесували палицю, якою вимішували їжу, аби спокій всередині робився. “Вербичка молодить личко” – так говорили наші бабусі. Зібраних з верби хрущів хлопці кидали за пазуху, аби гроші водилися.

Під вербою намагалися зустрічатися, аби злий дух пару не розділив. Заметеш віничком долівку, винесеш на подвір’я, а ввечері спалиш, щоб в чотири кінці летіло - очиститься господа від усякого зла.

ВИШНЯ - символ рідної землі та України, матері й дівчини-нареченої. Вона символізує Світове Божественне дерево, тому і називається «вишнею» від слова «вишина», а також «Вишній», той, що найвище, тобто Всевишній Бог.

Крім цього, вона символізує вічну весну-літо, красу та взаємну любов. Гілки вишні мають магічну силу: за допомогою розколотої і в цьому ж місці зв'язаної вишневої гілочки проганяли дитячу хворобу - зростеться гілочка, то й хвороба зникне; дівчата на вишневих галузках гадали про своє заміжжя - зацвіте до Нового року посаджена в хатній діжці молода вишенька, то й дівчина наступного року одягне вінець молодой; через кільце, зроблене з гілки квітучої вишні, можна розпізнати відьму; застромлена під дах оселі вишнева гілка служить оберегом.

ДУБ – символізує силу, мужність, витривалість, довголіття, родючість, шляхетність, вірність

*Жінка, що незабаром мала народити, зривала листки із вершка дуба, висушувала на полудневому сонці. Робилося це для того, щоб силу свою хлопчик брав не лише від дуба, а й від сонця. Дубові листочки рвалися з примовою, коли жінка підходила до дуба з кошиком, в якому святила на Великдень паску й уклонялася до дуба :
“Гей дубе, мій діду любий, ходи в господу до мого роду, на мого сина дай свою силу, щоб злії духи його не косили, на мого сина дай свої моці, щоб був з Ісусом у кожному році.”*

Коли народжувався хлопчик, біля хати садили дуба, а дубовими гілочками уквітчували хату, встеляли долівку з весни до осені. Щоб хлопець був сильним, як дуб, йому у першу купіль клали три дубових листочки. Ліжко обов'язково збивали з дубових дощок, щоб на ніч чоловік набирався сили від дуба.

Чорнобривці – символ краси, хоробрості та стійкості.

Чорнобривці – з давніх-давен прикрашали сільські подвір'я і так органічно ввійшли в сільський колорит, що їх стали вважати символом України. Українці завжди купали малят, особливо хлопчиків, у настої чорнобривців, щоб були красивими, сміливими та щасливими. У перші свої віночки дівчата влітали чорнобривці, щоб гарними на вроду були, чорнобривими. Вони згадані в ряді художніх творів, народних і сучасних піснях, казках, бувальщинах та вишиванках.

БАРВІНОК- символ вічності буття і життєвої сили, провісник весни.

Його форма - хрест або перехрестя — визначає його символіку: єднання живих людей з їх предками, котрі відійшли з цього життя.

Барвінок на могилі — свідчення вічної пам'яті про покійних, а барвінок у весільному вінку - свідчення вічного кохання живих.

Хрещатим його називають ще й тому, що, утворюючи своїми пелюстками хрест, тягнеться в усі чотири сторони світу. Отож, в символіці хрещатого барвінку знаходимо підтвердження того, що в цьому світі добро і зло, правда і кривда, всі інші протилежності пересікаються: барвінковий вінок використовують і на похоронах, і на хрестинах, і на святі врожаю, і на весіллі; вінок з барвінку над дверима гарантує оселю від проникнення злої сили і його як чарувальне зілля використовує чаклунка.

МАК - символ безконечності й незчисленності зоряного світу, Всесвіту, і, водночас, сну і забуття. Макова голівка - символ заспокоєння.

Мак освячують двічі на рік - на Маковея і на Спаса, в серпні.

Мак має силу і вплив, якщо не розпилується. Окрема макова квітка не приваблює, а від всіяного маковим цвітом лану не можна відірвати очей. Одна макова зернина нічого не варта, а жменя маку - і куті смаку додає.

То ж мак стверджує, що і дрібненьке та маленьке, якщо воно в єдності та в спільноті, має велику силу.

Окрім цього, мак символізує красу, молодість та їх скороминущість: натяк на це дають макові пелюстки, які швидко і навіть легко обсипаються. Вінок із червоних маків-то вираз дівочої цноти і чистоти, які такі ж легко ранимі та вразливі, як і маків цвіт.

Має мак і магичну силу, спрямовану проти усякого зла - і проти відьми, і проти наврочення, і на виклик дощу, і на врожай...

МАЛЬВА - символ любові до рідної землі, до свого народу, до батьківської хати. Уособлює духовне коріння людини, її вірність духовній спадщині предків.

Мальви

*Понад дорогою одна, а то і дві,
Де купками, а де – коли рядками.
Ростуть і квітнуть мальви – вартові,
Пейзажі творять різнокольорами.*

*На зріст нівроку і стрункіш дівчат,
Заквітчані неначе наречені.
Милують око сотнями карат,
Неначе їх створив чарівний геній.*

*Так з року в рік, на протязі віків,
Вони в квіту лишаються без зміни.
Чарують розмаїттям кольорів,
Красуні мальви, квіти України.*

ВАСИЛЬКИ або **ВОЛОШКИ** - символ ніжної і тонкої душевної краси, праведності і святості, душевної чистоти, скромності і привітності.

Назва квітки, каже легенда, походить від імені хлопчика Василька, якого русалки на Зелені свята заманили в поле і залоскотали - і він перетворився у квітку, названу його іменем.

Вважається, що васильки мають значну магичну силу як оберіг від злих духів, лихої долі та всіляких напастей - витівок лукавого. Тому їх навіть вирощують при садибах, освячують на Маковея та Великого Спаса. Вінки з васильків, сплетені на Зелені свята, протягом року зберігають в домівці. Особливу силу мають васильки для молодих: пучком васильків кроплять наречених на весіллі; настоєм з васильків окроплюють галявини, де гуляють хлопці та дівчата Купальської ночі; таким же настоєм дівчата вмиваються - і їх краса стає недоступною злим чарам.

ЛЬОН - символізує дівочу красу, увінчану довгою косою.

Навіть існував звичай: плели косу із льону, прикрашали її стрічками; цю косу запалювали на весіллі, прикріпивши до деревка, і виконували ритуальний весільний танок, але не обох молодих, а молодої з дружком - і спалена лляна коса виконувала очисну функцію. В інших весільних ритуалах льон символізував єднання молодих на основі краси, молодості і кохання.

Має льон чудові лікувальні властивості: з клоччя льону готували компреси, і так само, як і конопляне клоччя, застосовують при спаленні «рожі», а насіння льону використовують (і в наш час!) для підготовки різних лікувальних напоїв, які особливо ефективні при боротьбі з хворобами внутрішніх органів.

СОНЯШНИК - символ Сонця, праці й достатку, сили і добробуту.

Соняшник знайшов своє місце під Сонцем. І не міг не знайти, бо постійно орієнтується на небесне Світило - повертає за ним свою схожу на Сонце голову. Тож Сонце його не засліплює, а це означає, що він не боїться осліпнути від успіхів чи досягнень...

Свою невибагливістю до цвітіння та росту соняшник відображає якщо не безпроблемність, то малопроблемність. Бо він не «мучиться» проблемами, що робити, куди йти - він іде за Сонцем...

Коли Сонце ховається за горизонтом на нічний спочинок, соняшник сумно опускає голову і згортає пелюстки своєї сонцесяйної корони.

Крім цього соняшник символізує Батьківщину: як соняшник повертає за Сонцем свою голову, так і людина думкою, словом і ділом звернена до своєї Вітчизни. Як Сонце для соняшника - єдиний і незамінний орієнтир, так і для людини Батьківщина - єдина і найвища цінність.

РОМАШКА - символ традиційного душевного, інтимного вибору за принципом «любить - не любить».

Ромашці довіряють, як довіряють Сонцю. Бо в неї є дуже важливий сонячний елемент - золота серцевина...

Ще її називають рум'янком або рум'янцем. Вже наші предки використовували її в лікувальних та профілактичних цілях - при малярії та жовтянці; у вигляді купелі (при купанні немовляти), як засіб для покращення зору та слуху, і навіть як оберіг проти чарів.

Рута-м'ята - це символ очищення, дівочості, цнотливості, відвернення злих духів. У Європі набула значення смутку та горя.

У народній поезії українців це поширений фольклорний символ. Вінок із рути означав дівування. Зів'яла рута – символ втраченої цноти. Часто рута символізує розлуку, самотність, нерозділене кохання.

